Social Security

«Ամփոփ Տեղեկություն»

www.socialsecurity.gov

«Ամփոփ Տեղեկություն»

Սույն հրատարակությունը տալիս է Սոցիալական Ապահովության, Լրացուցիչ Ապահովության Եկամուտի (SSI) եւ Մէտիքէրի ծրագիրների մասին ամփոփ բացատրություն: Նշված ծրագրերի մասին մանրամասն տեղեկություն ստանալու համար այցելեցե՛ք ***www.socialsecurity.gov***, որտեղ նաեւ կարող եք գտնել մեր հրատարակությունները:

Ձեր Սոցիալական Ապահովության համարը

Սոցիալական Ապահովության նպաստները հիմնվում են այն հասույթի վրա, որը արձանագրվում է մեր մոտ ձեր գործատիրոջ կողմից (կամ ձեր կողմից՝ եթե ինքնաշխատ եք), օգտագործելով ձեր Սոցիալական Ապահովության համարը: Ուստի, շատ կարեւոր է որ դուք միշտ օգտագործեք ձեր ճիշտ Սոցիալական Ապահովության համարը: Միեւնույն ժամանակ, դուք պետք է աշխատանքի վայրում օգտագործեք այդ անունն ու ազգանունը որը գրված են ձեր Սոցիալական Ապահովության քարտում: Եթե փոխեք ձեր անունն ու ազգանունը դուք պետք է նաեւ փոխեք անունք ձեր Սոցիալական Ապահովության քարտում: Սոցիալական Ապահովության այս ծառայությունը անվճար է: Ձեր երեխաների ծնունդից անմիջապես հետո դուք պետք է նրանց համար Սոցիալական Ապահովության թիվ ստանաք: Դուք պետք ունեք նրանց համարը ձեր դաշնակցային հարկերու

հայտարագրման (federal income tax return) մէջ նրանք արձանագրելու իբրեւ խնամքի տակ գտնվող անձիք:

Ինքնության գողություն

Ուշադիր եղե՛ք ձեր Սոցիալական Ապահովության քարտի եւ համարի նկատմամբ ոպեսգի կասեցնեք ինքնության գողությունը: Աշխատանքի ընդունվելուց ցույց տվե՛ք քարտը ձեր գործատիրոջ, որպեսզի ձեր հաշիվը ճիշտ լինի: Այնուհետեւ, դրե՛ք այն ապահով մի տեղ: **ՄԻ՛** կրեք քարտը ձեզ հետ:

Ստուգե՛ք ձեր հաշվեցոյցի ճշտությունը

Ծայրահեղ կարեւոր է, որ ձեր անունն ու ազգանունը եւ Սոցիալական Ապահովության համարը համաձայնվեն Սոցիալական Ապահովության Վարչության, ձեր գործատիրոջ եւ W2 թղթիկի վրայ եղած տեղեկությունների հետ, որպեսզի մենք կարողանանք ձեր հասույթը արձանագրել ձեր տակ: Դուք պետք է ստուգեք ձեր տվյալները վստահ լինելու թե Սոցիալական Ապահովության եւ ձեր գործատիրոջ մոտ եղած տեղեկուները ճիշտ են: Եթե ձեր Սոցիալական Ապահովության քարտը ճիշտ չե, փոփոխություններ կատարելու համար դիմե՛ք Սոցիալական Ապահովության ցանկացած գրասենյակին: Եթե ձեր W-2 թղթիկը սխալ է, ձեր գործատիրոջ տվեք ճշգրիտ տեղեկությունը:

Եթե դուք 25 տարեկան կան ավելի տարեց աշխատաւոր եք եւ չեք ստանում Սոցիալական Ապահովության նպաստներ, դուք ամեն տարի ստանում եք *Social Security Statement*—«*Սոցիալական Ապահովության Հաշուեցոյց*»ը, որտեղ ամփոփվում է ձեր հասույթը: Ուսումնասիրեք այդ *Հաշուեցոյցը* ստուգելու որ ձեր ամբողջ հասույթը ընդգրկված լինի: Եթե ձեր ամբողջ հասույթը ընդգրկված չե, անմիջապես տեղեկացրեք ձեր գործատիրոջ կամ Սոցիալական Ապահովության վարչության որպեսզի այդ սխալը ուղղվի:

Սոցիալական Ապահովության հարկերի վճարում

Եթե դուք աշխատում եք այլ անձի մոտ, ձեր գործատէրը ձեր վարձատրությունից պահում է Սոցիալական Ապահովության եւ Մէտիքէրի հարկերեւ ուղարկեում է նանք Հարկային Վարչության (Internal Revenue Service—IRS): Ձեր գործատէրը նաեւ վճարում է Հարկային Վարչության ձեր վարձատրությունից պահված գումարին հավասար զուգահեռ վճարը: Ձեր ամբողջ հասույթը արձանագրվում է Սոցիալական Ապահովության մոտ:

Եթե դուք ինքնաշխատ եք, եկամուտի հարկային հայտարարագիրը լրացնելու ժամանակ դուք վճարում եք Սոցիալական Ապահովության եւ Մէտիքէրի հարկեր, իսկ Հարկային Վարչությունը ձեր հասույթի մասին տեղեկություն ուղարկում է Սոցիալական Ապահովության: Դուք վճարում եք գործատիրոջ եւ աշխատողի լրիվ

հարկերը, սակայն գոյություն ունեն հատուկ եկամտահարկի պահումներ, որոնք ձեր հարկերը կարող են փոխհատուցել:

Սոցիալական Ապահովության եւ Մէտիքէրի հարկերը չեն պահվում ձեր անունի տակ բացված հատուկ հաշվի մեջ: Նրանք օգտագործվում են վճարելու այսօր նպաստներ ստացող մարդկանց՝ ինչպես ձեր ապագա նպաստները վճարվելու են ապագա աշխատողների կողմից:

Սոցիալական Ապահովության վարկեր վաստակելը

Աշխատելով եւ Սոցիալական Ապահովության հարկեր վճարելով դուք վաստակում եք «վարկեր», որոնք հաշվի են առնվում Սոցիալական Ապահովության նպաստներ ստանալու իրավասու լինելո համար (կախյալ ձեր հասույթից, յուրաքանչյուր տարի դուք կարող եք վաստակել առաւելագոյնը չորս վարկեր): Ընդհանրապէս մի անձ նպաստների պահանջները բավարարելու համար պետք ունի 10 տարվա աշխատանքային վարկեր: Երիտասարդ աշխատողներ հաշմանդամության կամ վերապրողների նպաստներու պահանջները բավարարելու համար ավելի փոքր թվով վարկեր կարող են ունենան:

Սոցիալական Ապահովության նպաստների պատկերացում

Ընդհանրապէս, ձեր Սոցիալական Ապահովության նպաստը որոշվում է ձեր կյանքի ընթացքում ստացված հասույթի միջին տոկոսի համեմատությամբ: Ցածր եկամուտ ունեցող աշխատողները ստանում են ավելի բարձր տոկոսի համեմատություն, քան բարձր եկամուտ ունեցողները: Միջին հասույթով աշխատող մի անձ կարող է ակնկալել ծերության նպաստ, որը հավասարելու է կյանքի ընթացքում իր միջին հասույթի մոտ 40 տոկոսին:

Սոցիալական Ապահովությունը երբեք չի նախատեսվել որպես կենսաթոշակառուների, հաշմանդամների եւ վերապրողների եկամուտի միակ աղբյուրը: Այս նպաստների նպատակն է ամբողջացնել այլ եկամուտները, որոնք դուք ստանում եք անձնական կենսաթոշակային ծրագիրներից, խնայողություններից եւ ներդրումներից:

Սոցիալական Ապահովության նպաստներ

Ձեր Սոցիալական Ապահովության հարկերը հաւաքվում են երեք տեսակ նպաստների համար՝ ծերության, հաշմանդամության եւ վերապրողների կապակցությամբ:

Եթե դուք իրավասու եք ծերության կամ հաշմանդամության նպաստ ստանալու, ուրեմն ձեր ընտանիքի միւս անդամներն ալ կարող են ստանալ նպաստներ: Նրանք են՝ ձեր ամուսինը (կինը), եթե նա առնվազն

62 տարեկան է կամ 62 տարեկանից փոքր է, բայց խնամում է 16 տարեկանից ցածր տարիքի երեխայի; ինչպես նաեւ ձեր երեխաները, եթե նրանք ամուսնացած չեն եւ 18 տարեկանից եիտասադ են, 19-ից եիտասադ են բայց տակաւին դպրոցական են, կամ էլ 18ից ավելի տարեց են բայց հաշմանդամ են: Եթե դուք ամուսնալուծված եք, ձեր նախկին ամուսինը (կինը) կարող է իրավասու լինի ձեր աշխատանքի տվյալներով:

Կենսաթոշակի անցնել

Եթե դուք բավականաչափ աշխատել եք, մենք ձեր նպաստները վճարում ենք ձեր լրիվ կենսաթոշակի անցնելու տարիքում (կրճատ նպաստներ մատչելի են 62 տարիքից սկսյալ): Եթե դուք ծնվել եք մինչեւ 1938 թվականը, ձեր լրիվ կենսաթոշակի անցնելու տարիքը 65 է: Լրիվ կենսաթոշակի անցնելու տարիքը աստիճանաբար բարձրանում է, հասնելով 67 տարուն այն մարդկանց համար, որոնք ծնվել են 1960 թվականին կամ ավելի ուշ: Եթե դուք հետաձգեք ձեր լրիվ կենսաթոշակի անցնելու տարիքը մինչեւ 70, դուք նաեւ կստանաք հատուկ վարկ յուրաքանչյուր ամսվա համար որ նպաստ չեք ստացել: Եթե որոշեք հետաձգել ձեր կենսաթոշակի անցնելը 65 տարեկանից հետո, դուք անպայման պետք է դիմեք Մէտիքէրի, ձեր 65-րդ տարեդարձի շուրջ երեք ամսվա ընթացքում:

(շրջել)

Հաշմանդամություն

Նպաստներ կարող ենք վճարել ձեզ որեւէ մի տարիքում եթե դուք բավականաչափ երկար աշխատել եք եւ ունեք լուրջ մարմնական կամ մտային հիվանդություն, որը ակնկալվում է որտեվի առնվազն մեկ տարի կամ ավարտվի ձեր մահով: Մի՛ հետաձգեք դիմելը մինչեւ աշխատանքից դուրս գալու մեկ տարին լրանա, որովհետեւ հաշմանդամության նպաստներ ապահովելը կարող է մի քանի ամիսներ տեվի:

Վերապրողներ

Ձեր մահվան դեպքում ձեր ընտանիքի որոշ անդամները կարող են իրավասու լինել վերապրողների նպաստների համար: Այս անդամներն են այրի կին կամ ամուսին, ամուսնալուծված այրի կին համ ամուսին, երեխաներ եւ խնամքի տակ գտնվող ծնողներ:

Մէտիքէր

Մէտիքէրի ունի չորս մասեր: Աշխատելու ընթացքում դուք վճարում եք Մէտիքէրի հիվանդանոցի բաժնի ապահովագրության հարկ: Այս մասը երբեմն կոչվում է Մաս Ա (Part A): Այս ծառայությունը օգնում է հոգալ հիվանդանոցի, ծերերու մասնագիտական բուժարանի (skilled nursing) խնամքի եւ այլ ծառայությունների հետ կապված ծախսերը:

Մէտիքէրի մնացյալ երեք բաժինների համար դուք վճարում եք ամսական շահաբաժին: Անոնք են՝ Մաս B, Մաս C եւ Մաս D. Մաս B-ն (Part B) բժշկական ապահովագրություն է, որն օգնում է վճարելու բժիշկների ծառայությունների, հիվանդանոցից դուրս ստացված խնամքի,

բժշկական այլ ծառայությունների եւ պաշարների ծախսերը: Մաս C-ն (Part C) կոչվում է Մէտիքէրի Առավելության Ծրագիր: Անհատներ որոնք ունեն Մաս A եւ Մաս B կարող են ստանալ իրենց բժշկական լրիվ ծառայությունները Մաս C ընդունող բժշկական կացմակերպություններից: Իսկ վերջին բաժինն է Մէտիքէրի դեղագիրով դեղորայք գնելու ծրագիրը, Մաս D (Part D), որն օգնում է վճարելու դեղագիրով գնվելիք դեղորայքի ծախսերը:

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ. *Դուք իրավասու եք Մէտիքէր ստանալու ձեր 65-րդ տարում: Սա վերաբերվում է բոլոր մարդկանց, նույնիսկ 1938 թվականին եւ ավելի ուշ ծնվածներին, որոնք լրիվ ծերության նպաստներ ստանալու համար պետք է լինեն 65 տարեկանից ավելի:*

Լրացուցիչ Ապահովության Եկամուտ

Լրացուցիչ Ապահովության Եկամուտը ամսական է վճարում այն մարդկանց, որոնք ունեն ցածր եկամուտ եւ նվազ դրամական միջոցներ: Լրացուցիչ Ապահովության Եկամուտ ստանալու համար դուք պետք է 65 տարեկան կամ ավելի տարեց լինեք նաք, կամ էլ լինեք կույր կամ հաշմանդամ որեւէ տարիքում: Լրացուցիչ Ապահովության Եկամուտը վճարում է հաշմանդամ մեծահասակների եւ երեխաների:

Ձեր ստանալիք Լրացուցիչ Ապահովության Եկամուտի գումարը կախյալ է ձեր եկամուտից, դրամական միջոցներից եւ ձեր ապրելու վայրից: Դաշնակցային կառավարությունը վճարում է մեկ մասը, իսկ որոշ նահանգներ այդ գումարի վրայ ավելացնում են: Կարող եք ստուգել ձեր Լրացուցիչ Ապահովության Եկամուտի գումարը Սոցիալական Ապահովության

տեղական գրասենյակում: Սովորաբար, անոնք որոնք ստանում են Լրացուցիչ Ապահովության Եկամուտ կարող են նաեւ ստանալ Մէտիքէյտ (Medicaid), պարենային կտրոններ եւ այլ օգնություններ:

Լրացուցիչ Ապահովության Եկամուտ ստանալու համար աշխատած լինելը անհրաժեշտ չե: Լրացուցիչ Ապահովության Եկամուտի վճարները հայթայթվում են ընդհանուր հարկային եկամուտից եւ ոչ՝ Սոցիալական Ապահովության հարկերի միջոցով:

Ե՞րբ եւ ի՞նչպես դիմել Սոցիալական Ապահովության կամ Լրացուցիչ Ապահովության Եկամուտի

Կենսաթոշակի անցնելուց մի տարի առաջ խորհրդակցեք Սոցիալական Ապահովության ներակայացուցչի հետ: Հնարավոր է որ ձեզ համար շահավոր լինի ստանալ ծերության նպաստներ աշխատանքից դադրելէ առաջ: Դուք պետք է դիմեք Սոցիալական Ապահովության հաշմանդամության նպաստների կամ Լրացուցիչ Ապահովության Եկամուտի երբ ձեր հաշմանդամության աստիճանը ձեզ թույլ չի տալիս որաշխատեք: Երբ մեռնում է ընտանիքի ապրուստ շահող անձը, դուք պետք է անմիջապէս մեզ հետ կապ հաստատեք որպեսզի ձեր իրավունքների մասին տեղեկություն ստանաք:

Նպաստներ դիմելու ժամանակ դուք պետք է ներկայացնեք փաստաթղթեր, որոնք ցույց են տալիս ձեր իրավասությունը, օրինակ, նպաստների համար դիմող յուրաքանչյուր ընտանիքի անդամի ծննդյան վկայականը, ամուսնության վկայականը, եթե դիմում է ձեր ամուսինը (կինը), եւ ձեր վերջին W-2 թղթիկը (կամ հարկային հայտարարագիրը, եթե դուք ինքաշխատ եք):

Սոցիալական Ապահովության հետ կապ հաստատելը

Հավելյալ տեղեկության համար, այցելեցեք մեր կայքէջը, ***www.socialsecurity.gov*** ուր նաեւ կարող եք գտնել մեր վերջին հրատարակությունները: Կարող եք նաեւ զանգահարել հետեւյալ անվճար թվին **1-800-772-1213** (խուլերը եւ դժուար լսողները թող զանգահարեն հետեւյալ հատուկ TTY թվին **1-800-325-0778**): Մենք կարող ենք պատասխանել ձեր մասնայատուկ հարցումները առաւօտյան ժամը 7-ից մինչեւ երեկոյան ժամը 7, Երկուշաբթի օրից մինչեւ Ուրբաթ: Ինքնաշխատ հեռաձայնային ծառայությամբ մենք որոշ հարցերի կարող ենք պատասխանել եւ տեղեկություններ հայթայթել օրը 24 ժամ:

Եթե Թարգմանիչի Պետք Ունեք. Մենք ձեզ համար անվճար թարգմանիչ կարող ենք տրամադրել որպեսզի դուք կարողանաք մեզ հետ ձեր գործերը կատարել: Այս թարգմանչական ծառայությունը կարող եք գտնել մեր գրասենյակներում եւ հեռաձայնի վրայ: Զանգահարեցեք մեզ հետեւյալ թվին **1-800-772-1213** եւ ճնշե՛ք թիւ մեկը: Հեռաձայնը պատասխանող ներկայացուցիչը միացնում է ձեզ թարգմանիչի հետ որպեսզի ան օգնէ ձեզի: Եթե չ՚կարողացանք հեռաձայնով օգտակար լինել, ժամադրություն ենք տալիս որպեսզի դուք այցելեք ձեր տեղական գրասենյակը որտեղ ներկայ կը լինի նաեւ թարգմանիչը:

Մենք բոլոր խօսակցությունները գաղտնի պահում ենք: Ուզում ենք նաեւ վստահ լինել թէ դուք ստանում եք ճշգրիտ տեղեկություն ու քաղաքավար ծառայություն: Այս պատճառով, Սոցիալական Ապահովության երկրորդ ներկայացուցիչ մը հսկում է որոշ խօսակցությունները:

Social Security Administration
SSA Publication No. 05-10006-AM
A “Snapshot” (Armenian)
June 2006